

Tisztelt Megemlékezők!

Csak egy kis munka. „Malenkaja rabota”.

Ezt mondogatták a szovjet Vörös Hadsereg katonái. Ezt mondogatták, amikor géppisztolyukat az ártatlanokra emelve gyűjtötték össze százakat és ezreket, vagy puskatussal ösztökélték őket gyorsabb menetre. Amikor aztán teherautókra terelték, vagonokba hajszolták őket, már nem mondtak semmit. Legföljebb azt, hogy „davaj”.

A családjuktól, otthonuktól, reményeiktől megfosztott emberek tíz és tízezreinek, több százezer embernek ezt hozta a béke. Ezt hozta a felszabadulás.

Férfiak, nők, gyerekkorukból épp kilépő tizenévesek életét törte ketté a véget érni nem akaró erőszak.

Csak egy kis munka. „Malenkaja rabota” vagy „malenkij robot”.

Kényszermunka. Indoklás nélkül, ítélet nélkül, jogfosztottan, teljes lelki és fizikai kiszolgáltatottságban. Az elhurcoltaknak legalább a harmada sohasem térhetett vissza szülőföldjére. Végzett vele a túlhajszolt munka, az éhezés, az embertelen bánásmód, az ilyen körülmények közt pusztító sokféle betegség valamelyike. Legtöbbjük jeltelen sírba került, még a halálban sem kapta vissza emberi méltóságát.

Fegyvertelen civilekből hadifoglyok, ártatlanokból elítéltek lettek. Az erőszak modern rabszolgái, akiknek életével, sorsával nem kellett elszámolni. Egyetlen bűnük az volt, hogy az akaratuk nélkül zajló háború vesztes nemzetéhez tartoztak. A háborúban egymásra uszított népek közti indulatokból etnikai bosszú lett: a győztesek különös figyelmet szenteltek a németajkú emberek gyötrésének. A kollektív bűnösség embertelen és minden jogi alapot nélkülöző elvének jegyében fasisztának minősült minden német. Olyanok, akiknek semmi közük nem volt a fasiszta bűnökhöz, akik polgárként magyarnak vallották magukat, akiknek ősei évszázadokkal korábban érkeztek Magyarországra. Dolgos, törvénytisztelő, ezt a hazát gazdagító nép tagjai voltak.

Az a „kis munka” Magyarország hatalmas veszteségének bizonyult.

Szabolcsban, Borsodban számos olyan falu akadt, amelynek szinte minden munkaképes korú lakosát elvitték. Itt, a szerencsi gyűjtőhelyen vagonírozták be őket.

Hetven évvel a történetek után megrendült gyásszal gondolunk a munkatáborok, távoli bányák, erdők ismeretlenségében halálig hajsolt, a poklokat járó honfitársainkra. Kegyelettel és fájdalommal gondolunk elrabolt életükre és éveikre, a megalázott és megbélyegzett közösségekre, az örökre hiányzókra.

Tisztelettel emlékezünk mindazokra, akik visszatértek abba az országba, amely nem tudta megvédeni őket. Köszönjük hűségüket, és tiszteljük azt az erőt, amellyel elviselték a megpróbáltatásokat, és amellyel visszatértüket követően újrakezdték életüket.

Mártíriumuk előtt fejet kell hajtanunk. Ma már kevesen vannak, akik el tudják mesélni, mire képes a lealjasult ember, hová vezet a kollektív bűnösség elve.

Szerencsen mostantól emlékmű figyelmeztet minden erre járó: mi soha többé nem kérünk a gyilkos indulatból, a faji, nyelvi, etnikai megkülönböztetésből, az idegen hatalmaknak kiszolgáltató diktatúrából, a saját nemzetüket megtagadókból. Mert aki származási alapon különbséget tesz magyar és magyar között, az az egész nemzetet tagadja meg.

Budapest, 2014. november 24.

Áder János